

1. Van Gilde van Vrijwillige Molenaars naar Gilde van Molenaars

Het logo dat boven deze “Bestuursnieuws” prijkt wordt wellicht de laatste keer in de huidige vorm gebruikt. Met ingang van 5 december 2022 verandert de naam van onze vereniging namelijk in “Gilde van Molenaars”. Daar is een forse discussie aan vooraf gegaan. Er zijn nogal wat leden die deze verandering niet zien zitten. Zij vinden vaak dat het vrijwillig molenaarschap echt iets anders is dan waar de beroepsmolenaars zich mee bezighielden en -houden. Dat was de overweging voor de naamgeving bij de oprichting van het Gilde en dat geldt ook vandaag nog steeds. De voorstanders vinden dat het onderscheid in de loop der jaren minder relevant is geworden en onduidelijkheid voor het publiek in de hand werkt. Uiteindelijk heeft de ledenvergadering van het Gilde op 2 april j.l. ingestemd met het voorstel van het bestuur de statuten van de vereniging op het punt van de naamgeving te wijzigen.

Vanaf nu zullen jullie dus regelmatig kennismaken met de gewijzigde naam. Dat gaat geleidelijk, omdat er nogal wat aan vastzit.

2. Roedenproblematiek molens van Stichting De Utrechtse Molens/Utrechts Landschap

Tijdens de contactbijeenkomst van onze afdeling op 2 november heeft directeur Saskia van Dockum van de stichtingen De Utrechtse Molens en Utrechts Landschap bekendgemaakt in welke volgorde de roeden van de stilstaande molens zullen worden vervangen. Ook de criteria die zijn gehanteerd bij het opstellen van de volgorde werden toegelicht.

Een aantal dagen later volgde een digitale nieuwsbrief van Utrechts Landschap waarin dit nogmaals werd herhaald. Omdat niet al onze leden zich hebben geabonneerd op deze digitale nieuwsbrief is deze voor de volledigheid als bijlage bij deze Bestuursnieuws gevoegd.

Overigens merken we als afdeling momenteel wel dat het lastiger wordt om de leerling-molenaars te plaatsen op een draaiende molen. Tot nu toe hebben we in 2022 13 nieuwe molenaars-in-opleiding mogen verwelkomen, daarnaast hebben zich 8 belangstellenden voor de opleiding gemeld. Al deze personen moet ergens op een draaiende molen worden ondergebracht. Tot nu toe lukt dat nog, maar het begint nu toch wel krap te worden. Het bestuur volgt de situatie nauwgezet.

3. Opleiding Korenmolen

Al enkele jaren wordt er door een aantal Gilde-afdelingen aangedrongen op een eenvoudiger variant van de huidige opleiding en de huidige examens. Met name in de afdelingen Drenthe en Limburg kampt men met een tekort aan molenaars en te weinig molenaars-in-opleiding. In deze afdelingen bestaat het idee dat de huidige opleiding nieuwe mio's afschrikt door een te grote hoeveelheid theorie, waar in de praktijk, na het examen, weinig mee wordt gedaan en die dus eigenlijk overbodig is. Het landelijk bestuur bleek wel gevoelig voor de problemen van de genoemde afdelingen en er werden voorstellen gedaan om een eenvoudiger opleiding vorm te gaan geven. Andere afdelingen, waar onder de afdeling Utrecht-'t Gooi, waren daar tot nu toe geen voorstander van. Zij betoogden dat het probleem eerder moet worden aangepakt door de opleiding aantrekkelijker in te richten, dan door afbreuk te doen aan het niveau. Bovendien bleek uit een door het landelijk bestuur uitgevoerd onderzoek dat het overgrote deel van de huidige theorie onmisbaar werd geacht om de werkzaamheden van de molenaar veilig en verantwoord te kunnen verrichten. Met andere woorden, een “vereenvoudigde” opleiding zou minstens 90 % van de huidige theorie moeten omvatten. Van het veronderstelde eenvoudiger niveau bleef op deze manier weinig over.

Bestuursnieuws nr. 9

(29-11-2022)

Bij de laatste Opleidingsraadvergadering, een overleg tussen het landelijk bestuur en de afdelingsbesturen bleek echter een meerderheid van de afdelingen toch instemde met het introduceren van een opleidingsvariant, uitsluitend gericht op het werken met korenmolens. “Draaien voor de prins” blijft de doelstelling, maar molentypen als de wipmolen en de hoofdlijnen van het functioneren van poldermolens en overige industriemolens, als de pelmolen en de zaagmolen, worden in deze variant niet geëxamineerd. Wanneer de kandidaat in een later stadium alsnog het “volledige” getuigschrift wil halen, kan een aanvullend examen worden afgelegd.

Het landelijk bestuur zal dit voorstel nu voorleggen aan (de examencommissie van) De Hollandsche Molen. Als deze ook instemt wordt de variant “opleiding voor de korenmolen” verder uitgewerkt. Ondanks het feit dat het bestuur van onze afdeling geen voorstander was (en is) van deze vereenvoudigde opleiding zullen wij het wel faciliteren wanneer het uiteindelijk wordt ingevoerd. Een korte peiling onder onze huidige leerlingen laat zien dat daar weinig belangstelling bestaat voor een opleiding uitsluitend voor de korenmolen. Hoe dat zal zijn wanneer deze variant daadwerkelijk wordt geïntroduceerd zullen we moeten afwachten.

4. Ledencategorie “Lid maalploeg”

Het Gilde kent een aantal ledencategorieën, zoals “geslaagd lid”, “lid in opleiding”, “donateur” en dergelijke. Momenteel staan ongeveer 850 leden geregistreerd als “lid in opleiding”. Naar schatting heeft de helft daarvan de intentie om ook examen te doen. De andere helft bestaat uit leden die ooit met de opleiding zijn begonnen, maar gaandeweg tot de conclusie zijn gekomen dat zij geen examen willen afleggen. Vaak zijn zij wel regelmatig, en sommigen zelfs zeer regelmatig, op de molen te vinden en vervullen zij een belangrijke rol in de ploeg die de molen laat draaien. Zij zijn feitelijk geen leerling meer, maar leveren een vaak onmisbare bijdrage.

Voor deze leden wordt nu een aparte ledencategorie “lid maalploeg” ingevoerd. Alle “leden in opleiding” die na 6 jaar nog niet het examen hebben afgelegd, krijgen een brief waarin zij worden gewezen op de mogelijkheid om over te stappen naar de ledencategorie “lid maalploeg”. Dat is vrijwillig en later alsnog de opleiding afronden en het examen afleggen kan natuurlijk altijd. Ook voor de leden in de nieuwe categorie blijven de huidige verzekeringen van kracht.

5. UNESCO Immaterieel Erfgoed

In 2017 heeft de UNESCO het ambacht van de molenaar aangewezen tot immaterieel erfgoed. Daar zijn we natuurlijk trots op, maar aan die aanwijzing zijn ook verplichtingen verbonden. Zo moet het land dat de voordracht heeft gedaan maatregelen treffen om het ambacht in stand te houden en te verbreiden. Het landelijk bestuur heeft in dit verband twee initiatieven genomen.

Ten eerste wordt het bestaande lesmateriaal (de Basisopleiding Vrijwillig Molenaar) in het Engels vertaald. Een vertaalbureau heeft opdracht gekregen voor deze klus, twee molenaars met Engels als moedertaal zorgen voor de nacontrole. Molenaarsopleidingen in andere landen kunnen zo hun voordeel doen met wat de afgelopen jaren in Nederland is bereikt.

Ten tweede introduceert het Gilde een Landelijke Erfgoedprijs. Zaken die de prijs wil belonen zijn: voorbeeldfunctie, landelijke spreiding, inspanning om iets te doen, draagvlak creëren en inspireren. Voordrachten uit het land kunnen worden doorgegeven aan het landelijk bestuur. Aan de prijs is ook een geldbedrag van € 500,- verbonden.